

ГРОМАДСЬКІ РАДИ ЯК ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ ДОВІРИ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО СУДОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlachsjournal-2024-11.06>

ІГОР КОВБАС

доктор юридичних наук, доцент кафедри публічного права

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

ORCID: 0000-0001-7039-1586

Анотація. Стаття присвячена дослідженню особливостей функціонування громадських рад та їх роль в процесі реформування судової системи України. Проаналізовано взаємодію судової системи з інститутами громадянського суспільства через громадські ради.

У дослідженні розглядаються взаємовідносини між інститутами громадянського суспільства та судовою системою в контексті модернізації українського суспільства та держави. Метою даного дослідження є виявлення можливостей впровадження цивілізованих аспектів взаємовідносин між інститутами публічної влади та громадянським суспільством.

Висвітлено динаміку розвитку громадських рад та сучасний стан нормативно-правової бази в цій сфері. Показано, що громадські ради є потужним інструментом залучення громадян до публічного адміністрування та спроможні стати ефективним комунікаційним інструментом між інститутами публічної влади та громадськістю за умови активної громадянської позиції та відповідального ставлення до виконання взятих на себе обов'язків і повноважень усіма учасниками комунікації.

Узагальнено теоретико-правові засади взаємодії органів влади і громадськості. Виокремлено основні форми, методи та інструменти такої взаємодії. Сформовано пропозиції щодо удосконалення порядку організації та проведення консультацій з громадськістю щодо формування та реалізації державної політики.

Підкреслено важливість громадського контролю для становлення демократичного суспільства, розкрито механізми, через які він може реалізовуватися.

Автор дійшов висновку, що громадські ради як тимчасові консультативно-дорадчі органи сприяють участі громадськості у реформуванні судової системи та є невід'ємною складовою демократичного суспільства.

Запропонована концепцію розуміння правових засад функціонування та механізму діяльності громадських рад в контексті реформи судової реформи з метою ефективного здійснення правосуддя.

Ключові слова: судова система, інститути громадянського суспільства, громадськість, громадські ради, Громадська рада міжнародних експертів, Громадська рада доброчесності, Експертна рада, Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

PUBLIC COUNCILS AS AN INSTITUTION FOR ENHANCING PUBLIC TRUST IN THE JUDICIAL SYSTEM OF UKRAINE

UDC 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlachsjournal-2024-11.06>

IGOR KOVBAS

Doctor of Juridical Sciences,

Associate Professor at the Department of Public Law

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-7039-1586

Abstract. The article is devoted to the study of the functioning of public councils and their role in the process of reforming Ukraine's judicial system. The interaction between the judiciary and civil society institutions through public councils is analyzed.

The research examines the relationships between civil society institutions and the judicial system in the context of the modernization of Ukrainian society and the state. The purpose of this study is to identify opportunities for implementing civilized aspects of interactions between public authorities and civil society.

The article highlights the dynamics of the development of public councils and the current state of the legal and regulatory framework in this field. It demonstrates that public councils serve as a powerful tool for engaging citizens in public administration and can become an effective communication mechanism between public authorities and society, provided there is an active civic position and a responsible approach to fulfilling the obligations and powers undertaken by all participants in the communication process.

Theoretical and legal foundations of the interaction between government bodies and the public are summarized. The main forms, methods, and tools of such interaction are identified. Recommendations are formulated for improving the organization and conduct of public consultations on the development and implementation of state policy.

The article emphasizes the importance of public oversight for the establishment of a democratic society and reveals the mechanisms through which it can be implemented.

The author concludes that public councils, as temporary consultative and advisory bodies, contribute to public participation in judicial reform and constitute an integral part of a democratic society.

A conceptual understanding of the legal foundations and operational mechanisms of public councils in the context of judicial reform is proposed to ensure the effective administration of justice.

Key words: Judicial system, institutions of civil society, public councils, Public Council of International Experts, Public Integrity Council, Expert Council, High Qualification Commission of Judges of Ukraine.

Останніми роками Україна переживає процес переходу до сучасного державотворення. Як країна, розташована на кордоні між Західною та Східною Європою, Україна стикається зі значними труднощами у своїх зусиллях створити стабільну та ефективну систему публічного адміністрування, яка могла б задовольняти потреби своїх громадян. Одним із ключових питань у цьому процесі є розвиток відносин між особами та інститутами публічного адміністрування, зокрема в контексті модернізації українського суспільства та держави. Створення громадських рад як консультативно-дорадчих формувань є важливим кроком на шляху успішного переходу до належного публічного адміністрування. Проте цей процес складний і вимагає ретельного врахування національних, соціально-політичних і виконавчих традицій, а також соціально-економічного сектора, регіональних відмінностей і матеріальної бази. Тому важливо прийняти прагматичні рішення, які враховують українську специфіку, а також врахувати досвід і досягнення інших країн [14, с. 42–51].

В умовах подальшого розвитку України як демократичної та соціальної держави особливої актуальності набувають питання необхідності вдосконалення або створення нормативно-правового підґрунтя впровадження різноманітних форм участі громадськості в системі публічного адміністрування. Така участь представників громадськості у формуванні державної політики сприяє підвищенню рівня ефективності діяльності суб'єктів публічної адміністрації, індикатором якої є рівень задоволення громадськості рішеннями та діяльністю публічної адміністрації, яка враховує думку громадськості, забезпечуючи її добробут та благополуччя [8, с. 36–43].

Громадські ради є однією з найбільш поширених та розвинутих форм участі інституцій громадянського суспільства у налагодженні дієвої комунікації з органами публічної влади. Вони добро відомі громадянським суспільствам зарубіжних країн, оскільки саме західна правова традиція сформувала теоретичні та практичні аспекти їх функціонування. Такі ради є новими суб'єктами у вітчизняному праві. Наукова доктрина та практика національного права здійснила певні кроки на шляху дослідження правового (в тому числі адміністративно-правового) статусу громадських рад в Україні. Однак, існує об'єктивна необхідність проведення належного аналізу доктрини права задля формування уявлення про громадські ради як окремого суб'єкта права, вдосконалення правових засад їх діяльності [10, с. 6–7].

Уявлення про громадські ради як про окремого суб'єкта права повною мірою відповідає концепції сервісного права, яка стає домінуючою у вітчизняному правознавстві. Це знаходить свій прояв у встановленні правового регулювання громадських рад, що проявляється у комплексі юридичних інструментів, якими держава створює можливості для реалізації права громадян в системі публічного адміністрування (участь в управлінні державними справами). Мета регулювання такого регулювання полягає у налагодженні діалогу між суспільством і державою.

Будучи окремими суб'єктами права вказані консультативно-дорадчі органи сприяють реалізації права індивідів на участь в системі публічного адміністрування. Це новий правовий феномен у науці,

що є одним із проявів концепції людиноцентризму, оскільки створення громадських рад зумовлювалось змінами в суспільних процесах, появою окремих груп ініціативних громадян, що формують інституції громадянського суспільства, з яких складаються такі ради [10, с. 6–7].

Що ж стосується судової системи України, то її реформування розпочалося з моменту проголошення незалежності України й до сьогодні, триває. Основною вимогою до реформування законодавства про судоустрій залишаються: формування незалежного та професійного суддівського корпусу; гармонізація національного законодавства з міжнародними та європейськими стандартами; послідовне збільшення умовного індексу довіри до судової влади в суспільстві [7, с. 153–157].

Вважаємо, що саме громадські ради можуть та повинні відіграти важливу роль у підвищенні довіри індивідів та інститутів громадянського суспільства до судової влади в Україні. Ці інституції повинні сприяти забезпеченню прозорості, підзвітності і підвищення ефективності судової системи через активну участь громадськості.

Мета дослідження полягає в розкритті природи громадських рад та особливості їх діяльності як інструменту впливу громадськості на формування та реалізацію державної політики в Україні, висвітлення потенціалу громадських рад та визначення перспектив їх участі у вирішенні проблем судової системи України.

У процесі дослідження впливу громадськості на формування та реалізацію державної політики були сформульовані наступні завдання:

- розкрити поняття і призначення громадських рад;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання діяльності громадських рад як форми участі інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики;
- виявити основні проблеми в діяльності громадських рад;
- обґрунтування необхідності подальшого вдосконалення законодавчої бази України у сфері діяльності громадських рад;
- виявити потенціал громадських рад в сферу публічного адміністрування з метою впровадження цивілізованих форм взаємодії інститутів публічної влади та громадянського суспільства;
- висвітлити можливі форми участі громадських рад у процесі реформування судової системи України;
- визначити правову природу та статусу Громадської ради міжнародних експертів, Громадської ради доброчесності, Експертної ради, їх місця та ролі в системі правосуддя України.

Проблемні аспекти взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства досліджували зарубіжні та вітчизняні вчені. Огляд наукової літератури свідчить, що детальному вивченню роботи громадських рад не було приділено необхідної уваги, а рівень обізнаності науковців у питаннях участі громадських рад у процесі реформування судової системи невисокий.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у подальшому дослідженні шляхів удосконалення правового механізму участі громадськості в публічному адмініструванні, зокрема через громадські ради.

Проблема удосконалення правового статусу громадських рад в контексті ефективного здійснення правосуддя є надзвичайно актуальною в сучасних умовах розвитку України і зумовила вибір теми дослідження

В Україні досі не сформувалася наукова концепція розуміння правових засад функціонування та механізму діяльності громадських рад в контексті реформування судової системи та ефективного здійснення правосуддя.

Під час дослідження використовувались наступні методи наукового пізнання: термінологічний, логіко-семантичний, функціональний, системно-структурний, логіко-нормативний.

Складний процес трансформування українського суспільства, розбудова державності та становлення демократичного врядування супроводжується відновленням духовних підвалів, пошуком нових теоретико-методологічних засад діяльності та відкриттям нових горизонтів розвитку. Реформування системи публічного адміністрування вимагає глибокого усвідомлення стратегії подальших змін держави й суспільства, ставить нові завдання із вдосконалення способу мислення, ствердження нових ідей, концепцій та методологічних моделей [8, с. 36–43].

Світовий досвід свідчить, що стабільність і розвиток держави, яка спирається на засади демократії, неможливі без організації дієвого діалогу між інститутами публічного адміністрування та організаціями громадянського суспільства й окремими громадянами.

Залучення громадян до участі в процесі обговорення, розробки, експертизи, прийняття публічних рішень реалізується інститутами публічної влади не повною мірою, що є свідченням слабкості демократичних процесів. Система влади в Україні залишається ще непрозорою та закритою, і ця непрозорість та закритість інститутів публічної влади перетворилися в стримуючий фактор демократичного, соціально-економічного розвитку держави.

Незважаючи на те, що залучення громадськості до публічного адміністрування закладено у Конституції України [1], законах та ряді нормативно-правових актів, готовність інститутів публічного адміністрування до співпраці з інститутами громадянського суспільства не завжди однозначна.

В Україні пошук ефективних шляхів демократизації публічного адміністрування набув особливої актуальності на початку 2000-х років у зв'язку з поступовим розвитком громадянського суспільства та усвідомленням важливості співпраці з його інститутами [12, с. 77–91].

Станом на зараз впроваджена така інституціоналізована форма взаємодії інститутів публічної влади та громадськості, як громадські ради. Стимулом для запровадження інституту громадських рад є прагнення України реалізувати свій курс на євроінтеграцію. Однією з умов прийняття будь-якої держави до «європейської сім'ї» є створення інфраструктури демократичних інститутів та забезпечення належних умов для їх сталого функціонування. З інституційної позиції громадські ради можна розглядати як елементи соціальної інфраструктури українського суспільства, основними завданнями яких є захист і реалізація прав і свобод, волевиявлення громадян, задоволення та узгодження соціальних потреб та інтересів населення [14, с. 42–51].

На думку Бачинської К., саме громадські ради як інструмент демократизації можуть бути найбільш ефективними в умовах сучасної трансформації української суспільно-політичної системи, оскільки, з одного боку, дозволяє впорядкувати взаємозв'язки між інститутами публічної влади і громадськістю, а з іншого – завдяки достатньо високому ступеню свободи забезпечує можливість постійного вдосконалення форм і методів співпраці між ними [6, с. 33–36].

У монографії «Громадські ради в Україні: адміністративно-правове дослідження» Крайній П.І. відзначає, що дослідження громадських рад в Україні проводилось за кількома напрямками. Перший напрям представляють роботи, в яких громадські ради досліджувались представниками наук адміністративного та конституційного права. Такі ради розглядалися як різновид консультативно-дорадчих органів, діяльність яких спрямована на реалізацію політики органів виконавчої влади за участі громадськості через аналіз чинного законодавства, яке врегульовує діяльність громадських рад. Другим напрямом стали намагання представників теорії права визначити громадські ради як одну із форм участі громадськості, за допомогою яких вдосконалюється діяльність інститутів публічного адміністрування. У їх діяльності виражається безпосередній вплив громадськості на формування державної політики. Представники третього напрямку розглядали громадські ради як недержавні організації, які дозволяють реалізовувати правозахисну діяльність.

На думку автора, громадські ради є особливою правовою формою взаємозв'язку між суспільством в особі інституцій громадянського суспільства та державою в особі інститутів публічної влади. Громадські ради є новим правовим явищем у науці. У їхній діяльності відображається концепція людиноцентризму. При цьому, під громадськими радами слід розуміти вид консультативно-дорадчого органу, зокрема, відповідальними за формування корпусу суддів та здійснення антикорупційної політики, для забезпечення та сприяння участі громадян України, інституцій громадянського суспільства у реалізації їх права на участь в управлінні державними справами в різних сферах суспільного життя [10, с. 6–7].

У юридичній літературі виділяється дві моделі громадських дорадчих органів: громадські експертні ради та громадські ради. До складу громадських експертних рад входять висококваліфіковані експерти, фахівці, що працюють у неурядових структурах (*представники недержавних аналітичних центрів, юридичних, аудиторських та інших компаній, науковці*), завданням яких є підготовка для органу влади пропозицій в досить довершеному вигляді. У свою чергу до складу громадських рад входять громадські діячі, які є представниками інтересів певних груп громадян. Представницький характер ради потребує й іншої специфіки її роботи. Така рада може допомогти спрогнозувати реакцію

громадськості на певне державне рішення, виявити пріоритетні проблеми в тій сфері, в якій здійснює політику відповідальний орган державної влади [9, с. 71–77].

На сьогоднішній день правовий статус громадських рад визначається Постановою КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [4], згідно якої можна виділити такі функції громадських рад:

- представницька – забезпечення представництва інтересів громадськості у взаємовідносинах з інститутами публічного адміністрування з різних питань для прийняття ними ефективних і позитивних рішень;

- дорадча – підготовка та подання інститутам публічного адміністрування, при якому створено громадські ради, пропозицій щодо організації та проведення консультацій з громадськістю, а також щодо плану їх проведення;

- контрольна – проведення громадської експертизи та громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, а також здійснення громадського контролю за корпусом пропозицій, дотриманням нормативно-правових актів, спрямованих на запобігання та протидію корупції;

- нормотворча – участь громадських рад у нормотворчому процесі шляхом внесення пропозицій інститутам публічного адміністрування щодо підготовки проектів нормативно-правових актів щодо формування та реалізації державної політики у відповідній сфері, удосконалення діяльності органу;

- безпекова – інформування органів інститутів публічного адміністрування про неправомірні дії, що порушують права громадян та їх об'єднань, для оперативного вирішення цих питань;

- організаційна – організація масових заходів для обговорення актуальних питань розвитку галузі чи проблеми.

Водночас, варто зауважити, що дія Постанови КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996 не поширюється на створення громадських рад в системі судоустрою. Вона є швидше орієнтиром для розуміння правової природи та функцій цих дорадчих органів. Саме ж утворення громадських рад в системі правосуддя передбачена окремими профільними законами.

Так, для сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у підготовці рішень з питань призначення на посади суддів Вищого антикорупційного суду Закон України «Про Вищий антикорупційний суд» передбачає утворення Громадської ради міжнародних експертів, яка є її допоміжним органом [2].

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання передбачає утворення Громадська рада доброчесності [3].

Законопроект про внесення змін до Закону України № 12368-1 від 07.01.2025 «Про судоустрій і статус суддів» та деяких інших законодавчих актів України щодо утворення та функціонування Київського міського окружного адміністративного суду та Київського міського апеляційного адміністративного суду» передбачає утворення Експертної ради, якій надаватиметься право безоплатного та повного доступу до відкритих державних реєстрів, досьє кандидатів на посаду судді Вищого адміністративного суду, а також суддівського досьє суддів, які беруть участь у відповідному конкурсі [4].

Таким чином, Громадська рада міжнародних експертів, Громадська рада доброчесності, Експертна рада є абсолютно новими інституціями в системі судоустрою України та спрямовані на демонстрацію максимальної фаховості, незалежності, об'єктивності під час здійснення конкурсного добору на посади суддів [11, с. 79–84]. Аналіз правового статусу Громадської ради міжнародних експертів, Громадської ради доброчесності, Експертної ради дає підстави для висновку, що вони є симбіозом двох типів громадських рад (симбіозом громадських експертних рад та громадських рад). Таке рішення законодавця обумовило як позитивні сторони, так і проблемні питання у їх діяльності [13, с. 84–86].

Громадські рада як тимчасові консультативно-дорадчі органи утворюються з метою сприяння участі громадськості у розробці та реалізації національної політики, є невід'ємною складовою демократичного суспільства, яка допомагає подолати утворену прогалину. Протягом тривалого часу між інститутами публічної влади та населенням, державою та громадянським суспільством існує прірва та непорозуміння. Сучасне державотворення в Україні базується на утвердженні демократичних засад, що

базуються на взаємодії трьох важливих складових – особи, суспільства та держави. Для цього в українському суспільстві та державі відбуваються складні процеси децентралізації публічної влади.

Налагодження взаємодії громадськості із інститутами публічного адміністрування є одним із ключових завдань, основою побудови прозорої системи публічного адміністрування. Завдяки залученню громадськості громадські ради можуть ефективніше впливати на суб'єктів публічного адміністрування, заручатися підтримкою, отримати додатковий експертний ресурс, обмінятися досвідом тощо.

Протягом останніх років в Україні відбувалось формування нормативно-правового поля у сфері взаємодії судової системи та інституцій громадянського суспільства (для прикладу, утворення Громадської рада міжнародних експертів, Громадської рада доброчесності, Експертної ради). Вважаємо, що передумовою побудови ефективної судової системи є: формування нормативно-правової бази для комунікації громадськості із судовою системою; розробка механізмів такої взаємодії.

Громадські ради в Україні відіграють важливу роль у підвищенні довіри індивідів та інститутів громадянського суспільства до судової влади. Ці інституції мають на меті забезпечити прозорість, підзвітність і підвищення ефективності судової системи через активну участь громадськості. Їхній вплив можна розглядати в кількох ключових аспектах:

– контроль за доброчесністю суддів (*громадські ради, зокрема Громадська рада міжнародних експертів, Громадська рада доброчесності, Експертна рада здійснюють/ здійснюватимуть контроль за доброчесністю суддів, перевіряючи їхню відповідність етичним стандартам. Це дозволяє знизити рівень корупції та забезпечити, щоб судді працювали в інтересах суспільства, а не окремих осіб чи груп*);

– прозорість та участь громадськості (*допомагають зробити роботу судової системи більш прозорою. Вони організують публічні слухання, обговорення та моніторинг судових процесів, що дозволяє громадянам та засобам масової інформації отримувати більше інформації про судову діяльність і таким чином посилює довіру до цієї системи*);

– підвищення правової культури та обізнаності (*члени громадських рад активно сприяють правопросвітництву, роз'яснюючи громадянам їхні права та процеси в судовій системі. Це допомагає людям краще розуміти, як працює судова влада, що знижує страх і недовіру до правосуддя*);

– вплив на реформування судової системи (*громадські ради можуть мати вагомий вплив на ініціативи щодо реформування судової системи. Вони сприяють розробці законопроектів, що стосуються покращення функціонування судів, боротьби з корупцією та зміцнення незалежності суддів*);

– вплив на кадрові рішення (*наприклад, в Україні Громадська рада міжнародних експертів, Громадська рада доброчесності, Експертна рада бере участь / братимуть участь у відборі суддів, оцінюючи їхню відповідність критеріям етики та професіоналізму*);

– моніторинг і реагування на порушення прав людини (*громадські ради активно моніторять ситуацію в судах та реагують на порушення прав людини, що сприяє запобіганню зловживанням у судовій сфері та зміцнює довіру до правосуддя*);

– залучення міжнародних стандартів (*громадські ради можуть співпрацювати з міжнародними організаціями, що спеціалізуються на правозахисній діяльності, а також сприяти впровадженню міжнародних стандартів у судову систему України. Це посилює взаємодію з європейськими та іншими міжнародними інституціями, що в свою чергу підвищує довіру до судової системи*).

Варто визнати, що втрата довіри індивідів та інститутів громадянського суспільства до судової системи України є серйозною проблемою, яка має кілька аспектів:

– недовіра до суддів і судової системи (*відсутність прозорості, корупція та упередженість у судах часто призводять до недовіри з боку громадян. Люди можуть вважати судову систему нечесною або несправедливою, що підриває загальну віру в право і справедливість*);

– слабка участь громадськості (*у багатьох країнах громадські організації та активісти мають обмежені можливості впливати на правосуддя або змінювати його через державні інститути. Це може призводити до ізоляції системи правосуддя від реальних потреб та інтересів суспільства*);

– нерівний доступ до правосуддя (*існують соціальні, економічні та регіональні бар'єри, які ускладнюють доступ громадян до правосуддя. Це створює враження, що правосуддя є привілеєм для окремих груп, а не правом кожного*).

Переконані, що громадські ради в Україні (зокрема, але не виключно, Громадська рада міжнародних експертів, Громадська рада доброчесності, Експертна рада) є важливим інститутом для підвищення довіри до судової влади. Втім, для ефективності їхньої роботи важливо забезпечити належні умови для їхнього функціонування, такі як незалежність від політичного впливу та належне фінансування.

REFERENCES

1. Konstytutsiia Ukrainy pryiniata na piatii sesii Verkhovnoi Rady Ukrainy 28 chervnia 1996 roku. *Holos Ukrainy vid 13.07.1996*. № 128. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (data zvernennia: 20.02.2025).
2. Zakon Ukrainy vid 7 chervnia 2018 roku № 2447-VIII «Pro Vyshchy antykoruptsiiniy sud». *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 15.06.2018*. № 24. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (data zvernennia: 20.02.2025).
3. Zakon Ukrainy vid 2 chervnia 2016 roku № 1402-VIII «Pro sudoustrii i status suddiv». *Holos Ukrainy vid 16.07.2016* / № 132-133. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (data zvernennia: 20.02.2025).
4. Postanova KМУ vid 3 lystopada 2010 r. № 996 «Pro zabezpechennia uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky». *Uriadovyi kurier vid 11.11.2010* № 211, / № 194 vid 24.10.2012. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п#Text> (data zvernennia: 20.02.2025).
5. Proekt zakonu Zakonoproekt № 12368-1 vid 07.01.2025 pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro sudoustrii i status suddiv" ta deiakykh inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo utvorennia ta funktsionuvannia Kyivskoho miskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu ta Kyivskoho miskoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu». Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/55553> (data zvernennia: 20.02.2025).
6. Bachynska, K. (2013). Hromadski rady yak forma hromadskoho kontroliu nad protsesom upravlinnia derzhavnoiu vlasnistiu. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*. Vyp. 2. S. 33–36. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyo_2013_2_12 (data zvernennia: 20.02.2025).
7. Berlach, A. I. (2024). Pravova pryroda Hromadskoi rady mizhnarodnykh ekspertiv. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seriiia : Pravo. Vyp. 82(3). S. 153–157. Retrieved from: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2024_82\(3\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2024_82(3)_27) (data zvernennia: 20.02.2025).
8. Vikhliaiev, M. Yu. (2013). Hromadski rady pry orhanakh vykonavchoi vlady Ukrainy ta rol hromadskykh obiednan u yikh diialnosti. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnurishnykh sprav*. № 2. S. 36–43. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknvvs_2013_2_8 (data zvernennia: 20.02.2025).
9. Zahurskyi, O. B. (2023). Problemni pytannia diialnosti hromadskoi rady dobrochesnosti v umovakh voiennoho stanu. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho*. Seriiia : Pravo. Vyp. 16. S. 71–77. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2023_16_11 (data zvernennia: 20.02.2025).
10. Krainii, P. I. (2022). Hromadski rady v Ukraini: administratyvno-pravove doslidzhennia. Monohrafiia. Odesa. Vydavnychiy dim «Helvetyka».
11. Krainii, P. I. (2021). Do pytannia pro administratyvno-pravovyi status Hromadskoi rady dobrochesnosti. *Suchasni vyklyky ta aktualni problemy sudovoi reformy v Ukraini: materialy V Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (29 zhovtnia 2021 r., Chernivtsi)*. Chernivtsi, S. 79–84.
12. Lizakovska, S. V. (2019). Hromadski rady yak instrument vplyvu hromadskosti na formuvannia ta realizatsiiu derzhavnoi polityky v Ukraini. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*. № 3. S. 77–91. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/purr_2019_3_7 (data zvernennia: 20.02.2025).
13. Pavlenko, R. M. (2021). Problemni pytannia diialnosti hromadskoi rady dobrochesnosti. *Pravova pozytsiia*. № 3. S. 84–86. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2021_3_17 (data zvernennia: 20.02.2025).
14. Kovbas, I. (2023). PUBLIC COUNCILS AS A MEANS OF BRIDGING THE GAP BETWEEN CIVIL SOCIETY AND STATE POWER IN UKRAINE. *Top Journal of Public Policy and Administration*. Volume.1, Number 1; February. Retrieved from: <https://zapjournals.com/Journals/index.php/tjppa/index14131> (data zvernennia: 20.02.2025).

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. *Голос України від 13.07.1996*. № 128. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 20.02.2025).
2. Закон України від 7 червня 2018 року № 2447-VIII «Про Вищий антикорупційний суд». *Відомості Верховної Ради України від 15.06.2018*. № 24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 20.02.2025).
3. Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів». *Голос України від 16.07.2016* / № 132-133 / . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення: 20.02.2025).

4. Постанова КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». *Урядовий кур'єр* від 11.11.2010 № 211, / № 194 від 24.10.2012 /. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п#Text> (дата звернення: 20.02.2025).
5. Проект закону Законопроект № 12368-1 від 07.01.2025 про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких інших законодавчих актів України щодо утворення та функціонування Київського міського окружного адміністративного суду та Київського міського апеляційного адміністративного суду». *Офіційний сайт Верховної ради України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/55553> (дата звернення: 20.02.2025).
6. Бачинська К. Громадські ради як форма громадського контролю над процесом управління державною власністю. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. Вип. 2. С. 33–36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/arduo_2013_2_12 (дата звернення: 20.02.2025).
7. Берляч А. І. Правова природа Громадської ради міжнародних експертів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2024. Вип. 82(3). С. 153–157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pvuzhpr_2024_82\(3\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pvuzhpr_2024_82(3)_27) (дата звернення: 20.02.2025).
8. Віхляєв М. Ю. Громадські ради при органах виконавчої влади України та роль громадських об'єднань у їх діяльності. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 2. С. 36–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknuvs_2013_2_8 (дата звернення: 20.02.2025).
9. Загурський О. Б. Проблемні питання діяльності громадської ради доброчесності в умовах воєнного стану. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. Серія : Право. 2023. Вип. 16. С. 71–77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2023_16_11 (дата звернення: 20.02.2025).
10. Крайній П. І. Громадські ради в Україні: адміністративно-правове дослідження. Монографія. Одеса. Видавничий дім «Гельветика». 2022.
11. Крайній П. І. До питання про адміністративно-правовий статус Громадської ради доброчесності. *Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (29 жовтня 2021 р., Чернівці)*. Чернівці, 2021. С. 79–84.
12. Лізаковська С. В. Громадські ради як інструмент впливу громадськості на формування та реалізацію державної політики в Україні. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2019. № 3. С. 77–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/purr_2019_3_7 (дата звернення: 20.02.2025).
13. Павленко Р. М. Проблемні питання діяльності громадської ради доброчесності. *Правова позиція*. 2021. № 3. С. 84–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2021_3_17 (дата звернення: 20.02.2025).
14. Kovbas I. PUBLIC COUNCILS AS A MEANS OF BRIDGING THE GAP BETWEEN CIVIL SOCIETY AND STATE POWER IN UKRAINE. *Top Journal of Public Policy and Administration*. Volume. 1, Number 1; February. 2023 URL: <https://zapjournals.com/Journals/index.php/tjppa/index14131> (дата звернення: 20.02.2025).